

Tukholman terveisiä

□Sain kirjeen Tukhulmista, kuten sitä taisivat puhutella vielä viime vuosisadan alkupuolella, mene tiedä Sara Elisabeth Wacklininkin aikoina. Ja Sara-mamsseli kirjeessään esiintyy. Ystäväni **Stig Appelgren**, viisaustieteen lisen-siaatti, joka työskentelee Nordiska museet'in kirjastossa, kiitti Oulun lehdistä ja kertoi, että juuri sinä päivänä oli Ruotsin radion siirtolaishistoriasarjassa ollut suomalaisten vuoro. (On muuten niitä Oulussakin muinoin vaikuttaneita kuuluisia Appelgrenejä!).

□Ruotsin radiossa on meillä ohjelmasarja Ruotsiin suuntautuvasta siirtolaisuudesta. Ensin oli kerrottu saksalaisista, joilla on ollut valtasema keskiajalla aina Kustaa Vaasan aikoihin saakka. Tämän päivän Ruotsissa suomalaiset ovat suurin siirtolaisryhmä.

Ohjelmaa olivat olleet teke-mässä sen toimittajan lisäksi (nimi puuttui) **Arne Järnelius**, "Nordiskan" siirtolaisuutukija ja tri **Kari Tarkiainen** Ruotsin valtionarkistosta (prof. Viljo Tarkiainen pojanpoika, joka äskettäin on julkaissut iso-isänsä elämäkerran).

Ohjelman tekijöiden kävellessä Slussenin tienoilta Vanhan kaupungin läpi oli Tarkiainen kertoillut Tukholman suomalaisista. Köpmanqatan 12 kohdalla he olivat poikenneet Skeppar Olofin kujalle, jossa on Oulun kaupungin

lahjana Sara Wacklinin muistolaatta sen 5-kerroksisen kitalalon seinässä, jonka mamssell Sara omisti ja jossa hän 1844-45 kirjoitti ne todellisuuspohjaiset kertomukset, joista syntyi kolmiosainen Hundrade minnen från Österbotten, kirja, jonka oikea suomennos on Satanen muistelmia Pohjanmaalta.

Tarkiainen oli kertonut SW:stä ja sanonut, että koska kaupungissa ei ole paljon näkyviä muistoja suomalaisista, vaikka heitä on asunut siellä 700 vuotta, tämä muistolaatta on hyvin arvokas. Sopii arvata, kuinka paljon nämä sanat ilahduttavat minua! Lentsin sen laatan kanssa Tukholmaan eräänä syyskuisena päivänä 1971 ja olin sitten kaupunginvaltuuston senker-taisen puheenjohtajan, ystäväni **Jouko Mäkelän** "ajutanttina" luovuttamassa laattaa Tukholman kaupungin edustajalle.

Uskoin alusta alkaen, että lahjoitus oli Oulun kaupungin puolelta maininnanarvoinen kulttuuriteko, eikä sen aikaansaaminen hetkeäkään kangerrellut virkakoneistossa. Tukholmassa meillä kyllä oli niin monta mutkaa matkassa, että se vaatii jo oman pakinansa. Laatta kertoo, kuka SW oli, ja kun siinä "Uuleporikin" mainitaan, niin eiköhän joku ruottalainenkin ole sen perään kysellyt, mikä se sellainen on ja missä!

□Sara Wacklin on oleva lähiaikoina monen päivän puheenaie, sillä kirjailijan syntymästä tulee vuoden kuluttua keväällä, 26.5.1990, kulu-neeksi 200 vuotta. Sitä varten on olemassa komea juhlatoimikunta, josta ja jonka suunnitelmista ja tekemisistä vielä kuulemme.

Ongelmia on vielä paljon, pahimpana se kulttuurin perivihollinen eli rahan nuusa, mutta onhan leikissä sinnikkäitä naisia, jos on miehiäkin. Suunnitteilla on myös uusi suomenkielinen painos "Sata-sista", eihän kirja kummalla-kaan kielellä ole ollut aikoihin kaupaa.

Ensimmäinen pääsky tässä Sara W:n keväässä on kuitenkin jo lentänyt Ouluun – tai oikeastaan: Oulusta. Yliopiston pohjoismaisten kielten laitos on julkaissut bibliografian: Sara Wacklin och "Hundrade minnen från Österbotten". Se on sarjan B numero 12: Meddelanden från institutionen för nordiska språk ... jne.

Unituoreen julkaisun tekijä ja julkaisija on apulaisprofessori **Arto Kirri**, jolle kunnia kuuluu ja jolle tässä pyydän saada esittää Lukijan kiitoksen. Kiitoksen ja kunnian Kirri näyttää haluavan jakaa työryhmänsä jäsenten, **Taina Pitkänen-Kolin**, **Riitta Mäkelän** ja **Marja-Anneli Kalajoen** ja sekä oman "instituuttinsa" etä Oulun kaupunginkirjasto-maakuntakirjaston kanssa. Jälkimmäisestä hän mainitsee – tietysti! – aivan erikseen Irma Kyrjen.

Tämä "Meddelanden" on muuten vallan kreivillinen työ, sillä puhtaaksikirjoittajan nimi on **Kirsti Kreivi**. Ensimmäisessä osastossa "Wacklinista kirjoitettua" on 154 nimeltämainittua lähdeartikkelia! Kuka olisi uskonut hänet näin suosituksi! Varsinainen "uutinen" on, että venäläisessä aikakauskirjassa Sovremennik ilmestyi jo SW:n 3. osan ilmestymisvuonna 1845 professori Jakov Grotin osa-suomennos.